

ALMINNELIGE LEVERINGSBETINGELSER

for leveranser av maskiner samt annen mekanisk, elektrisk og elektronisk utrustning i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 1992 av Hovedorganisationen Dansk Industri, Danmark, Metalliteollisuuden

Keskusliitto – Metallindustriens Centralförbund r.y., Finland, Teknologibedriftenes

Landsforening, Norge, samt Sveriges Verkstadsindustrier, Sverige.

Anvendelse

1. Disse alminnelige leveringsbetingelser får anvendelse dersom partene skriftlig eller på annen måte har avtalt dem. Gjelder leveringsbetingelsene for en leveranse, må eventuelle fravik avtales skriftlig.

Produktinformasjon

2. Oppgaver i produktinformasjon og prislistene er bare bindende i den utstrekning avtalen uttrykkelig henviser til dem.

Tegninger og andre dokumenter

3. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende materialet eller dets tilvirkning som før eller etter avtalens inngåelse overleveres fra en part til den annen, forblir den parts eiendom som har overlevert dem. Mottatte tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk informasjon kan ikke uten samtykke fra den annen part brukes til annet enn formålet med overleveringen. Uten samtykke fra den annen part må de ikke kopieres, reproduseres, utleveres til tredjemand eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

4. Selgeren skal senest ved levering vederlagsfritt stille til kjøperens disposisjon ett eller et avtalt større antall eksemplarer av tegninger og andre tekniske dokumenter som er tilstrekkelig utførlige til at kjøperen skal kunne besørge montasje, igangsetting, drift og vedlikehold (herunder løpende reparasjoner) av alle materielle deler. Selgeren er dog ikke forpliktet til å utlevere tegninger og dokumenter som angår tilvirkning av materialet eller reservedeler.

Avleveringsprøve

5. Er det avtalt avleveringsprøve, finner prøven sted der materialet tilvirkes, med mindre et annet sted er avtalt. Er det ikke avtalt hvilke tekniske krav som skal gjelde for prøven, utføres den i samsvar med vanlig praksis innen vedkommende industribransje i det land der materialet tilvirkes.

6. Selgeren skal underrette kjøperen om en avleveringsprøve i så god tid at kjøperen kan være tilstede. Avleveringsprøve kan avholdes selv om kjøperen ikke er representert ved prøven, dersom han har mottatt slik underretning.

Selgeren skal føre protokoll over avleveringsprøven.

Prøveprotokollen skal sendes til kjøperen. Prøveprotokollen skal anses for å gi en korrekt beskrivelse av avleveringsprøvens gjennomføring og resultat medmindre kjøperen beviser noe annet.

7. Hvis materialet ved en avleveringsprøve viser seg ikke å være kontraktsmessig, skal selgeren så snart som mulig sørge for at materialet bringes i overensstemmelse med avtalen. Hvis kjøperen forlanger det, skal ny prøve deretter avholdes. Har mangelen vært ubetydelig, kan ny prøve ikke forlanges.

8. Er ikke annen fordeling avtalt, skal selgeren bære alle omkostninger ved avleveringsprøver som utføres der materialet tilvirkes. Kjøperen bærer dog alle omkostninger for sine representanter, herunder reise- og oppholdsutgifter, ved slike avleveringsprøver.

Levering

9. Er leveringsklausul avtalt, skal den fortolkes i henhold til de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS.

Er ingen leveringsklausul avtalt, anses levering skjedd «Ex Works».

Leveringstid. Forsinkelse

10. Dersom partene istedenfor et bestemt leveringstidspunkt har angitt et tidsrom innen hvilket levering skal skje, løper dette fra avtalens inngåelse.

11. Finner selgeren at han ikke kan levere i rett tid, eller må forsinkelse fra hans side anses som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele kjøperen dette og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt levering påregnes å kunne finne sted. Unnlater selgeren å gi slikt varsel, skal han, uten

hensyn til bestemmelsene i pkt. 13 og 14, erstatte kjøperen de merutgifter denne påføres som følge av det unnlatte varsel.

12. Blir levering forsinket som følge av en omstendighet som i henhold til punkt 37 utgjør en fritagelsesgrunn eller på grunn av en handling eller unnlattelse fra kjøperens side, skal leveringstiden forlenges med en tid som etter sakens omstendigheter er rimelig. Leveringstiden skal forlenges selv om årsaken til forsinkelsen inntreffer etter utgangen av den opprinnelig avtalte leveringstid.

13. Dersom selgeren ikke leverer materialet til rett tid, er kjøperen berettiget til konvensjonalbot, fra den dag levering skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten utgjør 0,5 % for hver hel ukes forsinkelse, regnet av den avtalte kjøpesum som knytter seg til det av materialet som ikke kan tas i bruk som forutsatt på grunn av forsinkelsen.

Konvensjonalboten kan ikke overstige 7,5 % av dette beregningsgrunnlag.

Konvensjonalboten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav fra kjøperen, dog tidligst når fullstendig levering av materialet finner sted, eller eventuelt på dagen for hevning etter punkt 14.

Kjøperen taper sin rett til konvensjonalbot, såfremt han ikke har fremsatt skriftlig krav om dette innen 6 måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

14. Dersom kjøperen har vært berettiget til maksimal konvensjonalbot etter punkt 13, og materialet fremdeles ikke leveres, kan kjøperen ved skriftlig meddelelse til selgeren kreve levering og fastsette en siste, rimelig frist som ikke kan være kortere enn 1 uke.

Hvis selgeren heller ikke leverer innen den fastsatte frist og dette ikke skyldes forhold som kjøperen bærer ansvaret for, kan kjøperen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren heve avtalen for såvidt angår det av materialet som ikke kan tas i bruk som forutsatt.

Kjøperen har ved slik hevning dessuten krav på erstatning for det tap han er påført ved selgerens forsinkelse, dersom tapet overstiger den maksimale konvensjonalbot han har kunnet kreve etter punkt 13. Denne erstatning må ikke overstige 7,5 % av den avtalte kjøpesum som knytter seg til det av materialet som omfattes av hevningen.

Kjøperen har dessuten rett til, ved skriftlig meddelelse til selgeren, å heve avtalen dersom det er klart at det vil inntreffe en forsinkelse som etter reglene i punkt 13 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved en slik hevning har kjøperen rett til såvel maksimal konvensjonalbot som erstatning i henhold til tredje ledd.

Bortsett fra konvensjonalbot etter punkt 13 og hevning med begrenset erstatning etter punkt 14, er ethvert krav fra kjøperen i anledning selgerens forsinkelse utelukket. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

15. Finner kjøperen at han ikke vil kunne motta materialet på den avtalte dag, eller må forsinkelse fra hans side anses som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele selgeren dette, og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt mottakelse påregnes å kunne finne sted.

Hvis kjøperen unnlater å ta imot materialet på den avtalte dag, er han likevel forpliktet til å erlegge enhver betaling som er gjort avhengig av levering, som om angjeldende materiell hadde vært levert. Selgeren skal besørge lagring av materialet for kjøperens regning og risiko. Hvis kjøperen krever det, skal selgeren forsikre materialet for kjøperens regning.

16. Medmindre den unnlattelse fra kjøperens side som omhandles under punkt 15 skyldes forhold som er angitt under punkt 37, kan selgeren skriftlig oppfordre kjøperen til å motta materialet innen en rimelig frist.

Unnlater kjøperen, av grunner som ikke selgeren bærer ansvaret for, å gjøre dette innen denne frist, kan selgeren gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen heve avtalen, for såvidt angår den leveringsferdige del av materialet, som på grunn av kjøperens unnlattelse ikke blir levert. Selgeren har i så fall rett til erstatning for den skade som kjøperens forsømmelse har voldt ham. Erstatningsbeløpet må ikke overstige den del av kjøpesummen som gjelder den del av materialet som hevningen omfatter.

Betaling

17. Dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, forfaller den avtalte pris til betaling med en tredjedel ved avtalens inngåelse og en tredjedel ved selgerens skriftlige meddelelse om at det vesentlige av materiellet er leveringsferdig. Sluttoppgjøret forfaller til betaling ved materiellets levering.

18. Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren fra forfallsdag krav på morarente med den rentesats som gjelder i henhold til lovgivningen i selgerens land om renter ved forsinket betaling. Dersom selgerens land er Danmark skal dog morarenten utgjøre den offisielt fastsatte diskonto med tillegg av 9 prosent-point.

19. Dersom kjøperen ikke har betalt det forfalte beløp innen 3 måneder, er selgeren berettiget til gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen å heve avtalen, og i tillegg til morarente å kreve skadeserstatning hos kjøperen for det tap han har lidt. Erstatningen må ikke overstige den avtalte kjøpesum.

Eiendomsforbehold

20. Materiellet forblir selgerens eiendom inntil det er fullt betalt i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig etter gjeldende rett.

Ansvar for mangler

21. Selgeren er forpliktet til å avhjelpe alle mangler som skyldes feil i konstruksjonen, materiale eller tilvirkning ved utbedring eller utskifting av materiellet i overensstemmelse med punktene 22-34 nedenfor.

22. Selgerens ansvar omfatter bare mangler som viser seg i løpet av ett år fra den dag materiellet ble levert. Anvendes materiellet mer intensivt enn avtalt eller som kunne forutsettes ved avtalens inngåelse, forkortes denne periode i tilsvarende grad.

23. For deler som er byttet ut eller reparert overensstemmende med punkt 21, påtar selgeren seg de samme forpliktelsene som gjelder for det opprinnelige materielle i en tid av ett år. For materiellets øvrige deler forlenges bare perioden nevnt i punkt 22 med det tidsrom materiellet ikke har kunnet bli anvendt som følge av mangler omhandlet under punkt 21.

24. Kjøperen skal gi skriftlig melding til selgeren om en mangel uten ugrunnet opphold etter at mangelen har vist seg og i intet tilfelle senere enn 2 uker etter at fristen i punkt 22, jfr. punkt 23 og 34, er utløpt. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av hvorledes mangelen ytrer seg.

Dersom det er grunn til å tro at mangelen kan medføre risiko for skade, skal slik melding gis straks.

Dersom kjøperen ikke skriftlig underretter selgeren om en mangel innen de frister som er angitt i dette punkt, mister kjøperen retten til å fremsette krav på grunn av mangelen.

25. Etter å ha mottatt skriftlig meddelelse fra kjøperen i henhold til punkt 24, skal selgeren uten ugrunnet opphold avhjelpe mangelen. Selgeren må selv bære omkostningene ved dette i henhold til reglene i punktene 21-33.

Reparasjonen utføres hos kjøperen, med mindre selgeren finner det hensiktsmessig at den mangelfulle del eller eventuelt materiellet returneres for at selgeren kan reparere den eller skifte den ut hos seg.

Krever demontering og innmontering av delen spesiell kyndighet, er selgeren forpliktet å foreta slik demontering og innmontering. Krevs ikke slik kyndighet, er selgerens forpliktelse vedkommende den mangelfulle del oppfylt når han leverer til kjøperen en tilbørlig reparert eller en utskiftet del.

26. Dersom kjøperen har gitt slik melding som nevnt i punkt 24, og det viser seg ikke å foreligge noen mangel som selgeren svarer for, har selgeren rett til kompensasjon for det arbeid og de kostnader reklamasjonen har påført ham.

27. Dersom eventuell demontering og innmontering medfører inngrep i annet enn materiellet, svarer kjøperen for arbeidet og omkostningene med dette.

28. Enhver forsendelse i forbindelse med utbedring eller utskifting skal skje for selgerens regning og risiko.

Kjøperen skal følge selgerens instruksjoner om forsendelsesmåte.

29. Kjøperen skal bære de meromkostninger for selgeren ved avhjelpe av mangelen som forårsakes av at materiellet befinner seg på et annet sted enn det i avtalen angitte bestemmelsessted eller – dersom det ikke er angitt – leveringsstedet.

30. Mangelfulle deler som byttes ut i henhold til punkt 21, skal stiles til selgerens disposisjon og blir hans eiendom.

31. Dersom selgeren ikke innen rimelig tid oppfylder sine forpliktelser ifølge punkt 25, kan kjøperen skriftlig gi selgeren en siste frist for oppfyllelse. Er ikke forpliktelsene oppfylt innen den satte frist, har kjøperen, etter eget valg, rett til:

- å la utføre de reparasjoner som er nødvendige og/eller å få fremstilt nye deler for selgerens regning og risiko, forutsatt at han her går frem på en fornuftig og rimelig måte eller

- å kreve prisavslag oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

Dersom mangelen er vesentlig kan kjøperen istedet heve avtalen ved skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til slik å heve avtalen dersom mangelen etter tiltak som nevnt under a) fortsatt er vesentlig. Kjøperen kan ved hevning kreve erstatning for det tap han har lidt, oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

32. Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som forårsakes av materiale som er skaffet av kjøperen eller av konstruksjoner som er foreskrevet eller spesifisert av ham.

33. Selgerens ansvar omfatter kun mangler som oppstår under de i avtalen forutsatte arbeidsforhold og ved riktig anvendelse av materiellet.

Ansvarer omfatter ikke mangler som skriver seg fra årsaker oppstått etter at risikoen er gått over på kjøperen. Det omfatter for eksempel ikke mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold eller uriktig montering fra kjøperens side, forandringer foretatt uten selgerens skriftlige samtykke eller reparasjoner som kjøperen har utført på feilaktig måte. Endelig omfatter ikke ansvaret normal slitasje og forringelse.

34. Uansett det som bestemmes under punkt 21-33, gjelder selgerens mangelsansvar ikke for noen del av materiellet lenger enn 2 år fra den i punkt 22 nevnte periodes begynnelse.

35. Selgeren har intet ansvar for mangler utover det som er foreskrevet i punktene 21-34. Dette gjelder ethvert tap mangelen måtte forårsake, som for eksempel driftstap, tapt fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstap. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Ansvar for tingskade forvoldt av materiellet

36. Kjøperen skal holde selgeren skadesløs i den utstrekning selgeren pålegges ansvar overfor tredjemann for slik skade og tap som selgeren overfor kjøperen etter annet og tredje avsnitt ikke svarer for. Selgeren har intet ansvar for skade voldt av materiellet:

- på fast eiendom eller løsøre dersom skaden inntrer mens materiellet er i kjøperens besittelse,
- på produkter fremstilt av kjøperen eller på produkter der kjøperens produkter inngår, eller for skade på fast eiendom eller løsøre som disse produkter som følge av materiellet forårsaker. I intet tilfelle har selgeren ansvar for driftstap, tapt fortjeneste eller andre økonomiske konsekvenstap.

De nevnte begrensninger i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Fremmer tredjemann krav mot selger eller kjøper om erstatning for skade og tap som er omhandlet under dette punkt, skal medkontrahenten straks underrettes om dette.

Selger og kjøper er gjensidig forpliktet til å la seg saksøke ved den domstol eller voldgiftsrett som behandler erstatningskrav mot en av dem, på grunnlag av en skade eller et tap som påstås forårsaket av det leverte materielle. Det innbyrdes forhold mellom kjøper og selger skal dog alltid avgjøres ved voldgift i henhold til punkt 40.

Fritagelsesgrunner (force majeure)

37. Følgende omstendigheter skal betraktes som fritagelsesgrunner, dersom de hindrer avtalens oppfyllelse eller gjør oppfyllelsen urimelig tyngende: arbeidskonflikt og enhver annen omstendighet, når partene ikke kan råde over den, såsom brann, krig, mobilisering eller militære innkallelser av tilsvarende omfang, rekvisisjon, beslag, valutarestriksjoner, opprør og oppløp, knapphet på transportmidler, alminnelig vareknapphet, innskrenkninger i tilførselene av drivkraft, samt mangler ved leveranser fra underleverandører eller forsinkelse av slike leveranser som følge av slik omstendighet som omhandles i dette punkt.

Omstendigheter som nevnt, er bare fritagelsesgrunn dersom deres virkninger på avtalens oppfyllelse ikke kunne forutses ved inngåelsen av avtalen.

38. Det påligger den part som ønsker å påberope seg en fritagelsesgrunn som omhandlet under punkt 37, uten opphold skriftlig å underrette den annen part, såvel om hindringens inntredelse som om dens opphør.

Ved force majeure hos kjøperen skal denne dekke de omkostninger som selgeren pådrar seg for å sikre og beskytte materiellet.

39. Uansett hva som ellers måtte være bestemt i disse bestemmelser, kan enhver av partene heve avtalen ved skriftlig meddelelse til den annen part, dersom avtalens oppfyllelse vil bli hindret i mer enn 6 måneder av en begivenhet som nevnt i punkt 37.

Twister. Lovvalg

40. Twister i anledning av avtalen og alt som har sammenheng med den, skal ikke inndras under domstolsprøvelse, men skal avgjøres gjennom voldgift og i overensstemmelse med de lovregler om voldgift som gjelder i selgerens land.

41. Alle tvister som oppstår i anledning av avtalen skal bedømmes etter loven i selgerens land.